

WSTĘP DO FIZYKI

(konwersatorium)

2023/2024

dr Marek Brancewicz

m.brancewicz@uwb.edu.pl

Literatura zalecana:

- *Fizyka dla szkół wyższych, tom 1-3*, darmowy podręcznik on-line (<https://openstax.pl/>)
- *Podstawy fizyki, tomy 1–5 + zbiór zadań*, D. Haliday, R. Resnick, J. Walker, Wydawnictwo naukowe PWN

Organizacja zajęć (2023/2024):

1. 04.10.2023 Zajęcia organizacyjne. Test sprawdzający.
2. 11.10.2023
3. 18.10.2023
4. 25.10.2023 Mechanika: Wektory, kinematyka, ruch jednostajny, jednostajnie zmienny, względność ruchu, rzut ukośny, dynamika, siły, prawa Newtona, praca, moc, energia, zasada zachowania pędu, zasada zachowania energii.
5. 08.11.2023
6. 15.11.2023
7. 22.11.2023 Kolokwium nr 1
8. 29.11.2023
9. 06.12.2023 Mechanika: Ruch drgający, drgania harmoniczne, energia w ruchu drgającym.
10. 13.12.2023
11. 20.12.2023 Elektrostatyka: Ładunki, prawo Coulomba, natężenie i potencjał pola elektrostatycznego, ruch ładunku w jednorodnym polu elektrycznym.
12. 10.01.2024
13. 17.01.2024 Fale elektromagnetyczne.
14. 24.01.2024 Model Bohra atomu wodoru.
15. 31.04.2024 Kolokwium nr 2

ZAJĘCIA 01 (04.10.2023, test sprawdzający)**Zadanie 1.1**

Jaki kąt zakreśla na niebie Słońce w ciągu godziny?

Zadanie 1.2

Z jaką prędkością wirują wraz z Ziemią w ruchu obrotowym obiekty znajdujące się na równiku? Oblicz tę prędkość dla Białegostoku leżącego na 53° szerokości geograficznej północnej. Średni promień Ziemi wynosi około 6371 km , promień równikowy – 6378 km .

Zadanie 1.3

Z jaką prędkością porusza się Ziemia w ruchu orbitalnym wokół Słońca? Średni promień orbity Ziemi (tzw. jednostka astronomiczna) wynosi $149\,597\,870,7 \text{ km}$ (w przybliżeniu 150 mln km).

Zadanie 1.4

Zważono sześcian o boku 10 cm wykonany z pewnego materiału. Okazało się, że sześcian waży $11,3 \text{ kg}$ (ma taką masę). Jaka jest gęstość materiału, z którego wykonany jest sześcian? Ile ważyłby sześcian gdyby wykonany był z lodu, a ile gdyby wykonany był ze złota?

Zadanie 1.5

Która z niżej podanych szybkości jest najmniejsza: 1 km/s , 20 m/s , 20 km/h , 100 m/min , 500 cm/s , 72 km/h , 600 m/min , 25 m/s , 40 m/s , 400 cm/s , $0,4 \text{ km/h}$?

Zadanie 1.6

Przelicz: a) $72 \text{ km/h} = \square \text{ m/s}$, b) $2 \text{ cm}^3 = \square \text{ m}^3$, c) $0,05 \text{ km}^2 = \square \text{ m}^2$, d) $0,1 \text{ mm}^3 = \square \text{ m}^3$, e) $7,9 \text{ g/cm}^3 = \square \text{ kg/m}^3$, f) $2600 \text{ kg/m}^3 = \square \text{ g/cm}^3$.

Zadanie 1.7

Zapisz z użyciem przedrostków: a) $3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$, b) $30 \cdot 10^9 \text{ W}$, c) $2 \cdot 10^{-12} \text{ km}$, d) $0,1 \cdot 10^{-3} \text{ mm}^3$ e) $7,9 \cdot 10^{-6} \text{ g}$, f) $2 \cdot 10^{-10} \text{ m}$, h) $3 \cdot 10^{-9} \text{ s}$.

Zadanie 1.8

W jakim czasie światło obiegło by Ziemię w obszarze równika?

Zadanie 1.9

W jakim czasie światło przeleci z Białegostoku do Warszawy i z powrotem?

Zadanie 1.10

Do wanny o pojemności 50 l zaczęto wlewać wodę. Po 5 min wanna napełniła się. Ile wody przybywało w ciągu 1 sekundy ?

Zadanie 1.11

Jaką prędkość uzyska ciało startujące z przyspieszeniem 1 m/s^2 po czasie $0,5 \text{ s}$?

Zadanie 1.12

Ile czasu spada ciało upuszczone z wysokości 1 metra ?

Zadanie 1.13

Ciało poruszające się po linii prostej przebyło w kolejnych sekundach drogi: 1 m , 2 m , 3 m , 4 m . Jaka była jego prędkość średnia? A jaka w dwóch ostatnich sekundach jego ruchu?

Zadanie 1.14

Obliczyć iloczyn skalarny i wektorowy wektorów: $\vec{A}=(1, -2, 3)$ i $\vec{B}=(2, 3, -1)$.

ZAJĘCIA 02 (11.10.2023)**Zadanie 2.1**

Dane są dwa wektory: $\vec{A}=(4,1,-2)$ i $\vec{B}=(1,2,a)$. Wyznacz takie a , dla którego wektory są do siebie prostopadłe. Czy można dobrać a tak, aby wektory były do siebie równoległe?

Zadanie 2.2

Oblicz drogę jaką przebędzie ciało poruszające się ze stałą prędkością $\vec{v}=(3,4)\frac{m}{s}$ pomiędzy momentami $t=2$ s czasu i $t=4$ s. Jakie będzie położenie ciała w chwili $t=5$ s, skoro wiadomo, że w chwili $t=0$ ciało posiadało współrzędne $(0,1)$ m?

Zadanie 2.3

Punkt materialny porusza się względem pewnego prostokątnego układu współrzędnych w taki sposób, że wektor prędkości można zapisać jako $\vec{v}=(2t+1,6t+1,4t+1)\frac{m}{s}$. Wiadomo, że w chwili $t=0$ wektor położenia ciała był równy $\vec{r}_0=(1,2,3)$ m. Wyznaczyć wektor położenia $\vec{r}(5)$ po 5-ciu sekundach ruchu.

Zadanie 2.4

Dwa samochody startują z tego samego miejsca i w tym samym kierunku. Pierwszy samochód porusza się ze stałym przyspieszeniem a_1 . Drugi startuje o t_{sp} później i porusza się ze stałym przyspieszeniem a_2 . W którym miejscu i ile sekund po swoim starcie drugi samochód dogoni pierwszy?

Zadanie 2.5

Wektor położenia ciała opisany jest funkcją czasu: $\vec{r}(t)=[1+3t-2t^2; 2-5t; 3+0,5t^2]$. Oblicz wektory prędkości i przyspieszenia w tym ruchu. Określ rodzaj ruchu wzdłuż każdej współrzędnej.

Zadanie 2.6

Cząstka porusza się ze stałym przyspieszeniem. W chwili $t=0$ cząstka ma prędkość $(10\hat{i}+20\hat{j})\frac{m}{s}$. W chwili $t=4$ s cząstka ma już prędkość $10\hat{j}\frac{m}{s}$. Z jakim przyspieszeniem porusza się cząstka? Jak zmieniają się w czasie położenie i prędkość? Załóż, że początkowo cząstka znajdowała się w początku układu współrzędnych.

Zadania domowe**Zadanie 2.7**

Oblicz wektor przemieszczenia $\Delta\vec{r}$ oraz drogę s jaką przebędzie ciało w układzie XY poruszające się ze stałym wektorem prędkości $v=[2;1]$ m/s, w czasie 2 s.

Zadanie 2.8

Ciało porusza się wzdłuż osi X ze stałym przyspieszeniem $a_x=2$ m/s². Jaka była prędkość i położenie tego ciała w chwili $t=0$, jeżeli wiadomo że ciało zatrzymało się w chwili $t=4$ s przy współrzędnej 4 m.

Zadanie 2.9

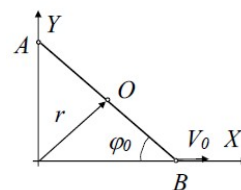
Ciało porusza się zgodnie z równaniem $\vec{r}(t)=\frac{1}{2}\vec{a}t^2+\vec{v}_0t+\vec{r}_0$, gdzie $\vec{a}=[0,2,4]\frac{m}{s^2}$, $\vec{v}_0=[2,0,1]\frac{m}{s}$, $\vec{r}_0=[1,0,2]$ m. Wyznaczyć położenie i prędkość ciała w chwili $t=4$ s.

Zadanie 2.10

Ciało porusza się wzdłuż osi X ze stałym przyspieszeniem $a_x=-2$ m/s². W chwili $t=0$ ciało posiadało współrzędną $x_0=0$ i poruszało się z prędkością $v_0=10$ m/s. W którym punkcie ciało się zatrzyma i po jakim czasie to nastąpi?

ZAJĘCIA 03 (18.10.2023)**Zadanie 3.1**

Końce sztywnego pręta o długości l ślizgają się bez tarcia po dwóch prostopadłych prowadnicach. Wiedząc, że koniec B pręta porusza się ruchem jednostajnym z prędkością v_0 , a w chwili $t=0$ pręt tworzy kąt φ_0 z prowadnicą poziomą, znaleźć: a) ruch punktu O będącego środkiem pręta, b) prędkość punktu O .

Zadanie 3.2

Równania ruchu dwóch punktów względem pewnego układu odniesienia są następujące:

$$\vec{r}_1(t) = (0, 2, 1) + (1, 0, 0)t + (1, 0, 0)t^2 [m], \quad \vec{r}_2(t) = (1, 0, 1) + (0, 1, 0)t [m].$$

- zależność od czasu wektora prędkości drugiego punktu względem pierwszego,
- zależność od czasu wektora przyspieszenia punktu pierwszego względem drugiego,
- odległość między punktami w chwili $t=1$ s.

Zadanie 3.3

W pewnym układzie odniesienia ruch ciała opisany jest równaniem:

$$\vec{r}(t) = \left[3 \frac{m}{s} t; 3 \frac{m}{s^2} t^2 - 2 \frac{m}{s} t; \frac{2\sqrt{2}}{3} m \right]$$

- Wyznaczyć chwilę czasu t_1 w której wektor prędkości ciała będzie prostopadły do wektora przyspieszenia.
- W jakiej odległości od początku układu współrzędnych będzie się znajdować ciało w chwili t_1 ?
- Wyznaczyć hipotetyczny wektor $\vec{c} = \vec{v} \times \vec{a}$ w 2 sekundzie ruchu.

Zadanie 3.4

Przez przebywa połowę drogi ze stałą prędkością v_1 , a drugą połowę ze stałą prędkością v_2 . Oblicz jego prędkość średnią na całej drodze. Jaka będzie jego prędkość średnia, jeżeli pojazd przez połowę czasu będzie poruszał się ze stałą prędkością v_1 a przez drugą połowę ze stałą prędkością v_2 .

Zadanie 3.5

Ciało rzucone z wysokiej wieży poziomo, upadło na Ziemię w odległości $l=100$ m od punktu wyrzucenia. W momencie upadku ciała wektor jego prędkości tworzył z poziomem kąt $\alpha=60^\circ$. Oblicz wysokość wieży i prędkość początkową ciała.

Zadania domowe**Zadanie 3.6**

Dwa pociągi, jeden o prędkości 90 km/h a drugi o prędkości 120 km/h jadą naprzeciw siebie po tym samym prostoliniowym torze. Maszyniści zauważają się nawzajem w chwili gdy jeden pociąg znajduje się w odległości 3 km od drugiego i obaj jednocześnie włączają hamulce. Czy dojdzie do zderzenia pociągów, jeżeli hamulce opóźniają ruch każdego pociągu o $0,9$ m/s²?

Zadanie 3.7

Ciało poruszało się wzdłuż linii prostej. Pierwszą połowę drogi ciało przebyło ruchem jednostajnym z prędkością $v_1=10$ m/s, a drugą z prędkością $v_2=30$ m/s. Jaka prędkość średnią miało to ciało w czasie całego ruchu?

Zadanie 3.8

Ciało poruszało się wzdłuż linii prostej. Najpierw przejechało 200 m w kierunku dodatnim z prędkością 10 m/s, a następnie przejechało 300 m w kierunku ujemnym z prędkością 30 m/s. Jaka prędkość średnią miało to ciało w czasie całego ruchu?

Zadanie 3.9

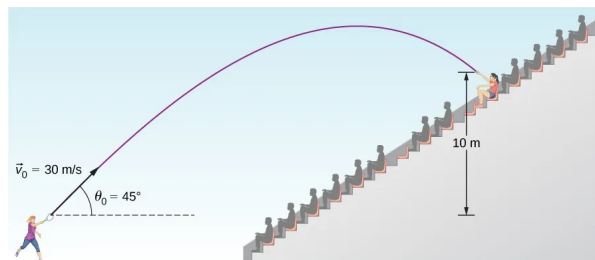
Z jaką prędkością należy wyrzucić ciało pod kątem 45° do poziomu aby uderzyło ono prostopadle w pionową ścianę ustawioną w odległości 5 m od punktu wyrzutu? Przyjmując, że przyspieszenie ziemskie wynosi 10 m/s².

ZAJĘCIA 04 (25.10.2023)**Zadanie 4.1**

Pocisk wystrzelono z prędkością v_0 pod kątem α do poziomu. Oblicz zasięg oraz maksymalną wysokość na jaką wzniesie się pocisk.

Zadanie 4.2 (OpenStax)

Tenisistka po zwycięstwie w rozgrywanym na Arthur Ashe Stadium finale US Open uderza piłkę rakietą skierowaną 45° do poziomu, posyłając ją w trybuny z szybkością 30 m/s (Ilustracja 4.14). Gdy piłka opadała złapał ją widz siedzący 10 m ponad poziomem, z którego piłka została wyrzucona. Oblicz czas, po jakim piłka dociera do widza. Jaka jest wartość i kierunek prędkości piłki w chwili upadku?

Zadanie 4.3

Wiadomo, że w układzie odniesienia XY ciało porusza się ze stałym przyspieszeniem $\vec{a} = (-1,3)\text{ m/s}^2$. Wiadomo również, że układ XY porusza się względem układu X'Y' z prędkością $\vec{v}_U = (2,0)\text{ m/s}$. Z jakim przyspieszeniem $\vec{a}'$ ciało porusza się względem układu X'Y'?

Zadanie 4.4

Ruch punktu w przestrzeni dany jest układem równań: $x(t) = bt$, $y(t) = ct$, $z(t) = dt^2$, gdzie b, c, d – dane stałe dodatnie. a) Znaleźć i narysować tor punktu. b) Znaleźć wartość prędkości z jaką punkt się porusza. c) Wyznaczyć wektor przyspieszenia punktu.

Zadanie 4.5

Energia potencjalna oddziaływania ciała z pewnym ciężkim (nieruchomym) centrum oddziaływania znajdującym się w początku układu odniesienia określona jest zależnością: $E_p(\vec{r}) = \vec{A} \cdot \vec{r}$, gdzie $\vec{A}$ jest stałą wielkością wektorową. Wyznaczyć zależność siły działającej na to ciało od jego położenia

Zadania domowe**Zadanie 4.6**

Lufa działa ustawiona jest pod stałym kątem α do poziomu. Z jaką prędkością v_0 należy wystrzelić pocisk, żeby trafił on w bunkier stojący na pionowej skarpie o wysokości h w odległości l od punktu wystrzału. Czy zawsze można dobrać odpowiednią prędkość?

Zadanie 4.7*

Pies siedzący w głębi pokoju widzi przedmiot przelatujący za oknem do góry, a następnie spadający w dół. Okno ma wysokość $1,5\text{ m}$ a całkowity czas, w jakim przedmiot znajduje się w polu widzenia, wynosi 1 s . Obliczyć na jaką wysokość ponad oknem wznosił się przedmiot.

Zadanie 4.8

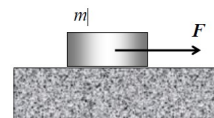
Wiadomo, że w układzie odniesienia XY ciało porusza się ze stałą prędkością $\vec{v} = (-2,4)\text{ m/s}$. Wiadomo również, że układ XY porusza się względem układu X'Y' z prędkością $\vec{v}_U = (2,0)\text{ m/s}$. Z jaką prędkością $\vec{v}'$ ciało porusza się względem układu X'Y'?

Zadanie 4.9

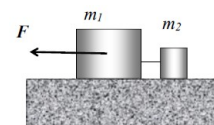
Energia potencjalna oddziaływania ciała z pewnym ciężkim (nieruchomym) centrum oddziaływania znajdującym się w początku układu odniesienia określona jest zależnością: $E_p(\vec{r}) = -Ar^2$, gdzie A jest stałą wielkością skalarną. Wyznaczyć zależność siły działającej na to ciało od jego położenia.

ZAJĘCIA 05 (08.11.2023)**Zadanie 5.1**

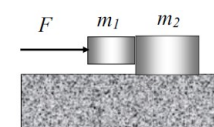
Na płaskiej i gładkiej powierzchni leżało ciało o masie $m=0,5\text{ kg}$. W pewnej chwili na ciało zaczęła działać siła $F=1\text{ N}$. Jak zmieni się położenie ciała po 5 s? Z jaką prędkością będzie poruszać się ciało po tym czasie?

Zadanie 5.2

Dwa ciała o masach $m_1=2\text{ kg}$ i $m_2=0,5\text{ kg}$ połączone nieważką i nierozciągliwą nicią spoczywały na gładkiej powierzchni (rysunek). W pewnym momencie na ciało 1 zaczęła działać siła $F=10\text{ N}$ tak jak na rysunku. Obliczyć z jaką siłą nic działa na drugie ciało. Jakie będzie przyspieszenie pierwszego ciała?

Zadanie 5.3

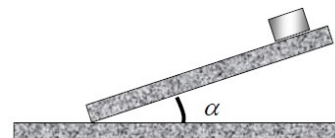
Na gładkim stole leży gładkie ciało o masie m_2 . Do ciała przyciskane jest ciało o masie m_1 . Z jaką siłą F należy działać na ciało m_1 aby nie opadło ono na podłoże skoro wiadomo, że współczynnik tarcia pomiędzy ciałami wynosi μ ?

Zadanie 5.4

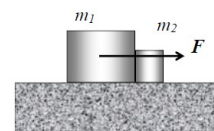
Platforma kolejowa jest załadowana skrzyniami. Współczynnik tarcia statycznego między skrzyniami a podłogą platformy wynosi 0,25. Pociąg, w którego składzie znajduje się platforma, jedzie ze stałą prędkością 50 km/h. Na jakim najkrótszym odcinku można zatrzymać pociąg, żeby nie spowodowało to ślizgania się skrzyń?

Zadanie 5.5

Aby określić współczynnik tarcia statycznego i kinetycznego pomiędzy pudełkiem i deską student stawia pudełko na desce i powoli podnosi jeden jej koniec do góry. Gdy kąt nachylenia deski osiąga 30° pudełko zaczyna się zsuwać na dół, przebywając odległość 4 m w ciągu 4 s. W jaki sposób na podstawie tych obserwacji można określić współczynniki tarcia?

Zadania domowe**Zadanie 5.6**

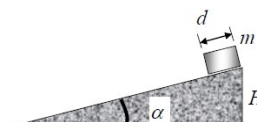
W chwili początkowej dwa ciała o masach $m_1=2\text{ kg}$ i $m_2=0,5\text{ kg}$ spoczywały na gładkiej i płaskiej powierzchni (rysunek). Również w chwili początkowej zaczęła działać na ciało m_1 siła $F=2\text{ N}$. Obliczyć przyspieszenie z jakim będzie poruszać się ciało m_2 oraz wartość siły wzajemnego oddziaływania.

Zadanie 5.7

Po uderzeniu kijem krążek hokejowy posiadał prędkość $v_0=1\text{ m/s}$. Obliczyć na jaką odległość przesunie się krążek skoro wiadomo, że współczynnik tarcia kinetycznego μ_k krążka o lód wynosi 0,05?

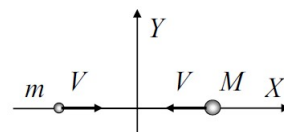
Zadanie 5.8

W chwili początkowej walcowe ciało o średnicy podstawy d i masie m spoczywa na wierzchołku równi pochyłej o kącie nachylenia α i wysokości H . Równia jak i ciało są doskonale gładkie (brak tarcia). Po jakim czasie ciało dotrze do końca równi?

ZAJĘCIA 06 (15.11.2023)**Zadanie 6.1**

Dwie stalowe kulki o masach m i M poruszają się z tą samą wartością prędkości V wzdłuż osi X układu współrzędnych, tak jak na rysunku. Kulki zderzają się sprężysto w początku układu współrzędnych i odlatują. Z jaką prędkością będą poruszały się kulki po zderzeniu?

Zadanie 6.2

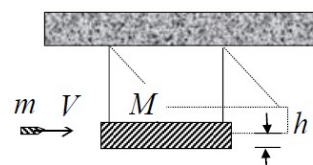
W spoczywającą kulę o masie M uderza z prędkością v_1 kula o masie m i przykleja się do niej. Z jaką prędkością będą poruszać się zlepione kule? Jaka część energii została zużyta w procesie przyklejania?

Zadanie 6.3

Naczynie będące w spoczynku nagle wybucha rozpadając się na trzy części. Dwie części o równych masach zostały wyrzucone w kierunkach prostopadłych względem siebie z prędkościami po 30 m/s każda. Trzecia część ma masę trzykrotnie większą od masy każdej z pozostałych części. Jaki jest kierunek i wartość prędkości trzeciej części bezpośrednio po wybuchu?

Zadanie 6.4

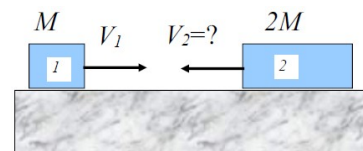
Pocisk o masie m uderza z pewną prędkością V w drewnianą belkę o masie M zawieszoną tak jak na rysunku i grzęźnie w niej. Na skutek uderzenia belka wychyliła się z położenia równowagi przy czym maksymalna wysokość na jaką uniesie się wynosi h . Wyznaczyć prędkość pocisku przed uderzeniem w belkę.

Zadanie 6.5

Rakieta o masie 3 t zbliżająca się do stacji orbitalnej z prędkością 10 cm/s musi wyhamować. Na jak długo należałoby włączyć wszystkie cztery silniki hamujące, skoro wiadomo że są one rozstawione symetrycznie, zaś kierunek wylotu gazów z każdego z silników tworzy kąt 30° w stosunku do kierunku ruchu rakiety. Każdy z silników wyrzuca w ciągu sekundy 10 g gazu z prędkością 800 m/s . Zmiany masy rakiety podczas hamowania można zaniedbać.

Zadania domowe**Zadanie 6.6**

Dwa klocki, pierwszy o masie M , drugi o masie $2M$, poruszające się bez tarcia po płaskim podłożu naprzeciwko siebie zderzają się niesprężysto (sklejają się). Okazuje się, że po zderzeniu oba klocki pozostają w spoczynku względem podłoża. Z jaką prędkością poruszał się klocek o masie $2M$ skoro wiadomo, że prędkość pierwszego klocka przed zderzeniem wynosiła v_1 .

Zadanie 6.7

Dwie kule zawieszono na cienkich równoległych niciach tak, że stykały się ze sobą. Mniejszą kulę odchyłono do poziomu zawieszenia i puszczono swobodnie. Po zderzeniu kule wzniosły się na jednakową wysokość. Znaleźć masę mniejszej kuli, jeżeli masa większej kuli była równa $0,6\text{ kg}$, a zderzenie było doskonale sprężyste.

Zadanie 6.8

Pocisk został wystrzelony z działa pod kątem 45° do poziomu, z prędkością przy wylocie równą 500 m/s . Po osiągnięciu najwyższego punktu swego lotu pocisk rozrywa się na dwie części o równych masach. Okazało się, że jedna część po wybuchu posiadała zerową prędkość i spadła pionowo w dół. Jak daleko od działa spadła druga część pocisku przy założeniu, że teren jest płaski?

Zadanie 6.9

Ciało o masie 2 kg zderza się sprężysto z innym ciałem będącym w spoczynku, i po zderzeniu ciało to porusza się dalej w tym samym kierunku, lecz z prędkością wynoszącą $\frac{1}{4}$ prędkości początkowej. Jaka jest masa ciała pozostającego początkowo w spoczynku?

ZAJĘCIA 07 (22.11.2023) – I KOŁOKWIUM

Zadanie 7.1

ŚCIŚLE TAJNE
(kinematyka, wektory)

Zadanie 7.2

ŚCIŚLE TAJNE
(kinematyka, rzut ukośny)

Zadanie 7.3

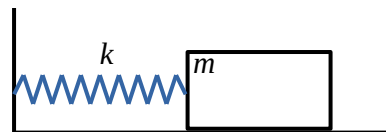
ŚCIŚLE TAJNE
(dynamika, ruch pod wpływem sił)

Zadanie 7.4

ŚCIŚLE TAJNE
(zasady zachowania energii i pędu)

ZAJĘCIA 08 (29.11.2023)**Zadanie 8.1**

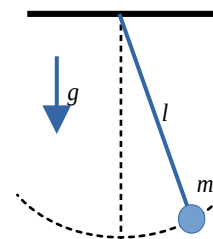
Na gładkiej powierzchni drga ciało o masie m zaczepione do sprężyny o współczynniku sprężystości k (tak jak na rysunku). Ciało ślizga się po powierzchni bez tarcia. Oblicz okres drgań T takiej masy. Jaki będzie okres drgań T_2 , jeżeli masę ciała zwiększymy dwukrotnie?

Zadanie 8.2

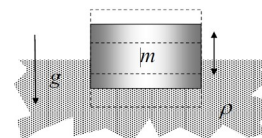
Ciało o masie m zawieszono pionowo na sprężynie o współczynniku sprężystości k . Jaki będzie okres drgań T tego ciała, jeżeli wprawimy je w pionowy ruch drgający?

Zadanie 8.3

Na cienkiej (nieważkiej) nierozciągliwej nici o długości l zawieszono ciężkie ale małe ciało o masie m . Ciało wprowadzono w poziome drgania o niewielkiej amplitudzie (wahadło matematyczne). Wykazać, że drgania te są drganiami harmonicznymi. Wyprowadzić wzór na okres drgań T takiego wahadła. Rozważ sytuacje, gdy wahadło umieścimy: a) na innej planecie, b) w windzie poruszającej się z pewnym przyspieszeniem a o kierunku pionowym.

Zadanie 8.4

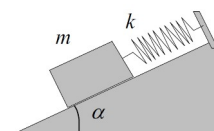
W naczyniu o dużym przekroju, wypełnionym cieczą o gęstości ρ pływało ciało w kształcie walca o masie m i polu powierzchni podstawy S . Z jakim okresem będzie drgać ciało wybite z położenia równowagi?

Zadanie 8.5

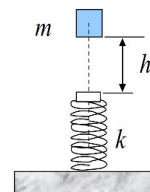
Do sprężyny zawieszanej pionowo doczepione było ciało o masie 4 kg. Stwierdzono, że zwiększenie masy obciążającej sprężynę o 5 kg wydłuża okres drgań o 2π sekund. Jaki współczynnik sprężystości posiada ta sprężyna?

Zadania domowe**Zadanie 8.6**

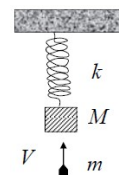
Obliczyć okres drgań masy m zaczepionej do sprężyny o współczynniku sprężystości k , zamocowanej na równi pochyłej o kącie nachylenia równym α , po której ciało może poruszać się bez tarcia.

Zadanie 8.7

O ile odkształci się sprężyna o współczynniku sprężystości k ustawiona pionowo na którą spada z wysokości h ciało o masie m ?

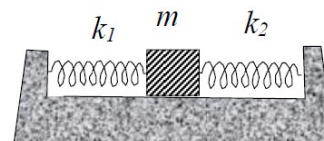
Zadanie 8.8

Klocek o masie M zawieszono na sprężynie o współczynniku sprężystości k . Pocisk o masie m wystrzelono w kierunku klocka z dołu z prędkością v . Pocisk ten zatrzymał się w klocku. a) Znaleźć amplitudę powstałego ruchu harmonicznego prostego. b) Jaka część początkowej energii kinetycznej pocisku została zmagazynowana w oscylatorze harmonicznym?

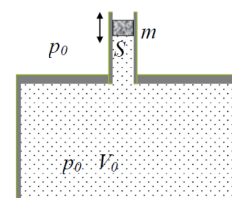

ZAJĘCIA 09 (06.12.2023)**Zadanie 9.1**

Do ciała o masie m leżącego na doskonale gładkiej powierzchni, które może przesuwac się po niej bez tarcia doczepiono dwie sprężyny o współczynnikach sprężystości k_1 i k_2 tak jak na rysunku, przy czym obie sprężyny są nienaprężone gdy ciało znajduje się w położeniu równowagi. Wyznaczyć okres drgań takiego układu.

Zadanie 9.2

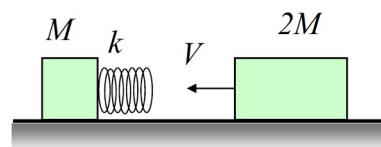
W zbiorniku znajduje się gaz doskonały pod normalnym ciśnieniem p_0 . Do zbiornika dołączona jest pionowa rurka o powierzchni przekroju S . W rurce znajduje się ciężarek o niewielkiej masie m który może swobodnie przemieszczać się w rurce ale nie wypuszcza gazu ze zbiornika. Objętość gazu pod ciężarkiem wynosi V_0 . Ciężarek wybito z położenia równowagi i wykonuje on małe drgania. Wykazać, że w przybliżeniu są to drgania harmoniczne i wyznaczyć ich częstość.

Zadanie 9.3

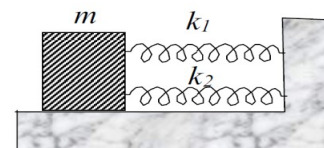
Ciało znajduje się na tłoku, który porusza się prostym ruchem harmonicznym w kierunku pionowym z okresem 1 s. a) Przy jakiej amplitudzie ciało oddzieli się od tłoka? b) Jeżeli drgania tłoka mają amplitudę 5 cm, to jaka jest maksymalna częstość przy której tłok i ciało jeszcze się stykają.

Zadanie 9.4

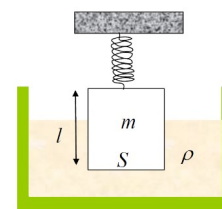
Klocek o masie $2M$ poruszający się z prędkością v , zderza się z leżącym klokiem o masie M , do którego przymocowano nieważką sprężynę o współczynniku sprężystości k . Klocki poruszają się bez tarcia. O ile maksymalnie zostanie ściśnięta sprężyna w czasie zderzenia. (Wskazówka: zadanie najłatwiej rozwiązać korzystając z zasad zachowania)

Zadania domowe**Zadanie 9.5**

Do ciała o masie m leżącego na doskonale gładkiej powierzchni, które może przesuwac się po niej bez tarcia, doczepiono dwie sprężyny o współczynnikach sprężystości k_1 i k_2 tak jak na rysunku, przy czym obie sprężyny gdy są swobodne mają tę samą długość. Wyznaczyć okres drgań tego ciała.

Zadanie 9.6

Jednorodny pręt o masie m , przekroju poprzecznym S i długości l jest zawieszony na sprężynie i do połowy zanurzony w cieczy o gęstości ρ . Zaniedbując lepkość cieczy, obliczyć okres drgań pręta, jeżeli wiadomo, że po usunięciu cieczy sprężyna (w równowadze z prętem) wydłuża się o d w stosunku do tej długości jaką miała gdy pręt był zanurzony w cieczy. Masę sprężyny oraz ruch lustra cieczy związany z drganiami ciała należy zaniedbać.

Zadanie 9.7

Obliczyć pracę jaką wykonuje siła sprężyny o współczynniku sprężystości k ściągając do położenia równowagi ciało o masie m odchylone od tego położenia o A .

